

Zväz chovateľov ošípaných na Slovensku – družstvo

Štatút plemennej knihy plemena:

Mangalica

Právnym základom štatútu plemennej knihy („ďalej len štatút PK“) je zákon č. 194/1998 Z.z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona

č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/1012, vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č.48/2015 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii ošípaných a vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z.z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat a podľa stanov Zväzu chovateľov ošípaných na Slovensku – družstvo („ďalej len ZCHOS-D“).

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky podľa § 6 ods. 3 zákona o šľachtení a plemenitbe priznalo ZCHOS-D postavenie uznanej chovateľskej organizácie. Podľa § 3 ods. 1 písm. h) je ZCHOS–D oprávnený viesť plemennú knihu a vykonávať činnosti v zmysle uvedeného zákona na základe rozhodnutia č. 39/1997.

Čl. I

Vymedzenie pojmov

1. Plemenná kniha je kniha, kartotéka alebo dátové médium, ktorá je vedená uznanou chovateľskou organizáciou a v ktorej sú zapísané alebo registrované zvieratá určitého plemena s uvedením ich predkov. Účelom zápisu a vedenia plemennej knihy je vytvoriť organizačné a technické podmienky pre účinný výber a cieľavedomé pripravovanie uznaných a povolených plemien na Slovensku.

2. Plemenná kniha a plemenný register je zoznam jedincov, ktorí môžu produkovať plemenné a chovné ošípané. Všetky plemenné ošípané zaradené do kontroly úžitkovosti musia byť zapísané v plemennej knihe alebo v plemennom registri.

3. Na vedenie plemennej knihy nadväzuje:

- odborná poradenská činnosť v oblasti pripravovania, testácie, selekcie a výberu
- vydávanie potvrdení o pôvode (zootechnických osvedčení)
- vydávanie osvedčení o použití kanca v plemenitbe

- hodnotenie a zaradenie plemenných ošípaných

Čl. II

Účel

Účelom plemennej knihy je zabezpečiť cieľavedomé a sústavné zdokonaľovanie genetickej úrovne chovanej populácie ošípaných plemena Mangalica. Plemeno Mangalica je typické masťové plemeno Karpatskej kotliny XIX. storočia. Jej nenáročnosť a dobrá tvorba kvalitného tuku ju urobila v tomto smere svetoznámu. Postupným šľachtením a vplyvom daného regiónu vznikla Mangalica plavá, Mangalica lastovičia a Mangalica červená. Základom pri zaraďovaní je dôsledné dodržiavanie parametrov a selekcia na nežiaduce vlastnosti a nepovolené znaky. Pre produkciu potomstva na jatočné účely je povolené kríženie s kancami plemena Duroc.

Čl. III

Náplň plemennej knihy

1. Evidencia čistokrvných ošípaných plemena Mangalica zapísaných do plemennej knihy
2. Stanovenie kritérií pre zápis do plemennej knihy
3. Stanovenie šľachtiteľského cieľa a plemenného štandardu
4. Stanovenie úžitkových vlastností, na ktoré bude zameraná kontrola úžitkovosti, hodnotenie a selekcia
5. Registrácia chovov Mangalice na Slovensku.

Čl. IV

Finančné zabezpečenie vedenia plemennej knihy

1. Za zápis kancov a prasníc do plemennej knihy platí chovateľ poplatok ZCHOS-D.
2. Za vystavenie potvrdenia o pôvode a osvedčenia o identite platí chovateľ poplatok ZCHOS-D.

3. Za vystavenie osvedčenia o použití kanca v inseminácii platí prevádzkovateľ inseminačnej stanice poplatok ZCHOS-D.

4. Poplatky od chovateľov vrátane dotácii od MPRV SR za zápis kancov a prasníc do plemennej knihy použije ZCHOS-D na úhradu nákladov spojených s činnosťou v oblasti testácie, selekcie, hodnotenia, výberu a pripárovania v šľachtiteľských a rozmnožovacích chovoch.

Čl. V

Záverečné ustanovenia

1. Štatút PK nadobúda platnosť dňom schválenia Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

2. Súčasťou Štatútu PK sú chovný cieľ a Kritériá pre hodnotenie a zápis do plemennej knihy.

Charakteristika plemena:

- masťové plemeno Karpatskej kotliny
- srst' Mangalice plavej je od sivej po zlatočervenú
- srst' Mangalice lastovičej je na bokoch a chrbte čierna, brucho, lalok až po kútiky úst sú biele alebo striebisté
- srst' Mangalice červenej je svetločervená až hnedočervená
- telesné otvory, rypák, cecky a paznechty sú čierne
- hlava je stredne dlhá, čelo jemne ohnuté, uši stredne veľké a dopredu sklopené
- v dolnej časti koreňa ucha sa nachádza svetlý tzv. Wellmanov fl'ak - typický znak plemennej príslušnosti
- minimálny počet ceckov je 5/5 a sú rovnomerne rozdelené
- kostra je jemná a pevná
- srst' je hustá, v zime kučeravá
- koreň chvosta je hrubý a koniec chvosta je s čiernym ochlpením
- chrbát je mierne ohnutý
- oči sú hnedé, obočie a mihalnice čierne

Nežiaduce vlastnosti:

- nepigmentované telesné otvory
- svetlá alebo ružová pokožka podbrušia
- tmavé konce chl'pov

- veľmi hrubá alebo veľmi jemná srst'
- veľmi malé stojaté alebo veľmi veľké visiace uši

Nepovolené znaky:

- ohraničené biele fľaky na pokožke
- čierne alebo hnedé fľaky na srsti

Systém zápisu do plemennej knihy:

- číslo zápisu plemenného kanca alebo prasnice v plemennej knihe
- číselný nový individuálny kód plemenného kanca alebo prasnice
- pôvodové identifikačné číslo plemenného kanca alebo prasnice
- pohlavie zapisovaného jedinca
- plemeno zapisovaného plemenného kanca alebo prasnice do plemennej knihy
- číselný 9 - miestny kód pôvodu plemenného kanca alebo prasnice
- číselný 9 - miestny kód majiteľa plemenného kanca alebo prasnice

Stanovené podmienky pre zápis do plemennej knihy:

- plemenný kanec alebo prasnica pochádzajú z rodičov a starých rodičov zapísaných v plemennej knihe plemena Mangalica
- plemenný kanec alebo prasnica má pôvod v súlade so šľachtiteľským programom
- splnenie stanovených kritérií pre hodnotenie a zaradenie potomstva na ďalšiu plemenitbu
- pri importe plemenný kanec alebo prasnica musia plniť podmienky stanovené pre zootechnické osvedčenia čistokrvných plemien.

Čl. VI

Kritériá pre hodnotenie a zaradenie do plemenitby:

- pochádza po rodičoch ktorí majú známe minimálne dve generácie predkov
- hodnotené sú iba zvieratá zaradené do ďalšieho chovu

- bodové hodnotenie jedinca:

1 bod - vyradený

2 body - slabý

3 body - priemerný

4 body - dobrý

5 bodov - vynikajúci

- ukazovatele pre hodnotenie exteriéru:

- hlava

- trup

- vývin a rámec

- končatiny

- pigment

- farba srsti

- kvalita srsti

- celkový dojem

- za exteriér je hodnota v každom ukazovateli minimálne 3 body

Čl. VII

Plemenný štandard plemena Mangalica :

- plniť všetky ukazovatele stanovené v charakteristike plemena
- plniť všetky kritériá stanovené pre hodnotenie a zaradenie do plemenitby

Chovný cieľ plemena Mangalica :

- úplné zachovanie genotypových a fenotypových vlastností plemena Mangalica s dôrazom na zachovanie úžitkových vlastností masťovej ošípanej, jej zdravie, odolnosť a znášateľnosť v stáde.